

Otvoreni parlament

PARLAMENT POD LUPOM

Bilten broj 4 / Februar 2019

IZDVAJAMO:

- ✓ **Uvodna reč Otvorenog parlamenta**
Bojkot, krivične prijave i preletanje obeležili parlament u februaru
- ✓ **Otvoreni parlament reaguje**
Nastavlja se urušavanje ugleda parlamenta
- ✓ **Otvoreni parlament analizira**
Komisije i anketni odbori - mehanizmi parlamentarne kontrole bez epiloga?
- ✓ **Sažeci zakona**
Zakon o izmenama i dopunama zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja
Zakon o izmenama i dopunama zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju
Zakon o izmenama i dopunama zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju
Zakon o izmeni zakona o oružju i municiji

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.

Uvodna reč Otvorenog parlamenta	5
Mesec u parlamentu	6
Parlament u brojkama	7
Reagovanje Otvorenog parlamenta	8
Nastavlja se urušavanje ugleda parlamenta	8
Analiza Otvorenog parlamenta	9
Komisije i anketni odbori - mehanizmi parlamentarne kontrole bez epiloga?	9
SAŽECI ZAKONA	11
Zakon o izmenama i dopunama zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja	11
Zakon o izmenama i dopunama zakona o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbednosti	12
Zakon o izmenama i dopunama zakona o srpskoj književnoj zadruzi	13
Zakon o izmeni zakona o oružju i municiji	14
Zakon o izmenama i dopunama zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju	14
Zakon o izmenama i dopunama zakona o učeničkom i studentskom standardu	14
Zakon o izmenama i dopunama zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju	16

Bojkot, krivične prijave i preletanje obeležili parlament u februaru

Prvim zasedanjem u 2019. godini nastavljeno urušavanje skupštinskog integriteta i nema naznaka da će proleće u parlamentu proteći u duhu demokratije.

U okviru 11. vanrednog zasedanja narodni poslanici zasedali su svega tri dana. Iako je usvojeno 40 tačka dnevnog reda, raspravljano je samo o šest. Dnevopolitičke teme su ponovo bile u fokusu poslanika, a ne zakoni. Najviše je diskutovano o građanskim protestima, dok su poslanici čak 37 puta iskoristili reč vešala. Ni uvrede nisu izostale, a na zasedanju je bilo reči i o (ne)ugledu univerzitetskih profesora koji su podržali proteste.

Ovo zasedanje je najviše obeleženo početkom bojkota rada parlamenta od strane više opozicionih poslanika. Tokom paralelnih sednica u holu Narodne skupštine poslaničke grupe Demokratske stranke, Slobodnih poslanika, Dveri, Kluba samostalnih poslanika, Narodne stranke i Socijaldemokratske stranke kritikovale su obesmišljavanje rada parlamenta od strane vladajuće većine, ali i govorile i o tačkama na dnevnom redu vanrednog zasedanja.

Interesantno je da je sa početkom bojkota od strane dela opozicije vladajuća većina prestala da podnosi besmislene amandmane čiji je cilj onemogućavanje diskusije u parlamentu, što je bila praksa tokom čitave 2018. godine.

Došlo je i do promena u poslaničkim klupama, ali i u taborima. Andrijana Avramov sa liste Dosta je bilo - Saša Radulović je odmah po dobijanju mandata pristupila poslaničkom klubu Srpske napredne stranke. Mandate sa liste Dosta je bilo dobili su i Nemanja Radojević i Vojin Biljić, dok su mandati sa liste Aleksandar Vučić - Srbija pobeđuje dodeljeni Violeti Lutovac i Milanu Ljubiću.

Početak sednice obeležili su potpisi bivših poslanika koji su se našli u zahtevu za održavanje sednice. Time je narušena procedura i otvoren prostor za sumnju da su njihovi potpisi falsifikovani. Ovim povodom poslanik DS Balša Božović je podneo krivičnu prijavu, a poslanik SNS Aleksandar Martinović, koji je predao listu potpisnika, uputio je izvinjenje predsednici parlamenta i narodnim poslanicima.

Inicijativa Otvoreni parlament je pozvala tužilaštvo da preispita ovaj slučaj.

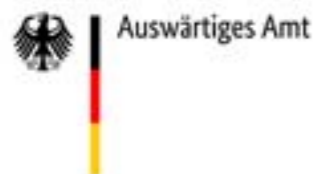
“Ovakvo postupanje nepopravljivo narušava ugled i dostojanstvo najvišeg predstavničkog tela preko kojeg građani ostvaruju svoju suverenost, a time i poverenje građana u ovu instituciju. Nastavlja se dalje narušavanje integriteta Narodne skupštine, obesmišljavaju demokratske procedure i podrivaju demokratske vrednosti u Srbiji.”

O INICIJATIVI OTVORENI PARLAMENT

Inicijativa Otvoreni parlament svakodnevno prati rad Parlamenta Srbije od 2012. godine. Otvoreni parlament prikuplja i objavljuje podatke o radu i rezultatima rada Parlamenta i bavi se analizom različitih procesa iz perspektive transparentnosti, odgovornosti i participativnosti.

Osnovni cilj inicijative Otvoreni parlament je povećanje javnosti rada parlamenta, informisanje građana o radu parlamenta i uspostavljanje redovne komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika. Svoj rad baziramo na vrednostima koje su sadržane u međunarodnoj Deklaraciji o otvorenosti parlamenata, u čijem razvoju je učestvovao i Otvoreni parlament.

Od januara 2018. godine, tim Otvorenog parlamenta je pojačao fokus aktivnosti ove inicijative na demokratičnost i odgovornost u ponašanju poslanika i radu institucije.

Inicijativu Otvoreni parlament podržava Ministarstvo spoljnih poslova Savezne Republike Nemačke, uključujući i izradu biltena. Stavovi izraženi u biltenu su stavovi tima Otvorenog parlamenta, ali ne odražavaju nužno i stavove donatora.

Početak parlamentarne 2019. godine**Jedanaesto vanredno zasedanje Narodne skupštine**

Početak godine u parlamentu obeležava bojkot dela opozicije, što je dovelo do toga da su u februaru 2019. godine, u okviru Jedanaestog vanrednog zasedanja, neke poslaničke klupe ostale prazne. Dok će bojkot sigurno obeležiti prolećno zasedanje koje počinje u martu, deluje da neće izostati ni zloupotreba parlamentarnih procedura, kao ni skretanje diskusije na teme koje se ne nalaze na dnevnom redu. Osim toga, vanredno zasedanje je pokazalo da izostanak poslanika opozicije koincidira i sa izostankom amandmana koje su poslanici vladajuće većine koristili tokom čitave 2018. godine, kako bi sprečili svrsishodnu plenarnu debatu.

11.

Falsifikovani potpisi i krivična prijava

Na zahtev 154 narodna poslanika, predsednica Narodne skupštine Maja Gojković sazvala je Jedanaesto vanredno zasedanje. Među potpisanim u ovom zahtevu našli su se i bivši poslanici Vesna Rakonjac, Željko Sušec, Aleksandra Đurović, Branislav Blažić i Marko Gavrilović. Imajući u vidu da su se bivši poslanici u javnosti izjasnili da nisu potpisivali bilo kakve zahteve u vezi sa aktuelnim skupštinskim zasedanjem, postoji osnovana sumnja da su njihovi potpisi falsifikovani. Balša Božović, narodni poslanik Demokratske stranke, podneo je zbog ovoga krivičnu prijavu nakon čega je Aleksandar Martinović, predsednik poslaničke grupe Srpske napredne stranke, uputio izvinjenje predsednici parlamenta i narodnim poslanicima.

O čemu govore naši predstavnici u Parlamentu?

Vreme za govor o aktima i amandmanima, narodni poslanici ponovo su iscrpeli govoreći o dnevno političkim temama, najčešće o protestima. Tako su čak 37 puta poslanici vladajuće većine iskoristili reč vešala. Uvrede nisu izostale, kako na račun prisutnih poslanika tako i na račun drugih javnosti poznatih ličnosti. Na zasedanju je bilo reči i o ugledu univerzitetskih profesora koji su podržali proteste i o obrazovnom sistemu za vreme prethodnih vlada. Debata o aktima koja su usvojena ponovo je falila, dok su "amandmani sa posebnim osvrtom" i dalje prisutni. Iako je tokom zasedanja razmatrano samo šest tačaka dnevnog reda, u danu za glasanje usvojene su sve.

13.

Izmene u sastavu narodnih poslanika

Predsednica narodne skupštine Maja Gojković konstatovala je prestanak mandata Ivani Stojiljković i Ljibuški Lakatoš i potvrđivanje mandata narodnim poslanicima Violeti Lutovac i Milanu Ljubiću, izabranim sa Izborne liste Aleksandar Vučić - Srbija pobeđuje. Druga izmena odnosi se na poslanike koji su izabrani sa Izborne liste Dosta je bilo - Saša Radulović. Umesto, Dušana Pavlovića, Jasmine Nikolić i Ratka Jankova, mandate su dobili Nemanja Radojević, Vojin Biljić i Andrijana Avramov, koja je odmah po dobijanju mandata pristupila poslaničkom klubu Srpske napredne stranke.

14.

Ministri prisustvovali zasedanju

Na dnevnom redu našlo se 40. tačaka. Narodni poslanici vodili su zajednički načelni i jedinstveni pretres o svim tačkama dnevnog reda. U tom smislu, nekoliko poslanika Radikala govorilo je o kršenju člana 157. Poslovnika o radu. Sednici su prisustvovali ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Mladen Šarčević koji je učestvovao u diskusiji sa poslanicima, ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović, ministar kulture i informisanja Vladan Vukosavljević i drugi.

Dan za glasanje

U danu za glasanje, svi predloženi akti su usvojeni. Pored 24 potvrđena međunarodna sporazuma, među usvojenim su i zakoni o izmenama i dopunama koje se odnose na oružje i municiju i radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost. U oblasti obrazovanja i vaspitanja, potvrđene su izmene i dopune zakona o predškolskom, osnovnom, učeničkom i studentskom standardu, kao i Srpskoj književnoj zadruzi. Treći set odluka odnosi se na pravosuđe. Usvojene su odluke o izboru predsednika suda, o izboru sudije koji se prvi put bira na sudijsku funkciju i druge.

PARLAMENT U BROJKAMA

Statistički pregled rada 11. saziva je zaključen sa 28. februarom 2019. godine

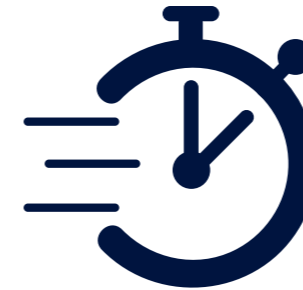
ZAKONODAVNA AKTIVNOST

234 dana legislativne aktivnosti

385 usvojenih zakona

97% usvojenih zakona predložila je Vlada

Nijedan zakon predložen od strane poslanika koji ne pripadaju vladajućoj većini do sada nije uvršten u dnevni red.

HITAN POSTUPAK

51.4% svih zakona (uključujući nove zakone, izmene i dopune zakona i ratifikacije međunarodnih sporazuma) usvojeno je po hitnom postupku.

70.4% zakona usvaja se po hitnom postupku ukoliko izuzmemo zakone o potvrđivanju međunarodnih sporazuma, koji se uglavnom usvajaju po redovnom postupku.

OBRATITE PAŽNJU NA:

- bojkot parlamenta od strane dela opozicionih poslanika;
- izostanak "filibastera" u prvim sednicama 2019. godine, odnosno neograničene rasprave o pojedinim pitanjima u cilju opstrukcije rada skupštine od strane vladajuće većine kroz podnošenje ogromnog broja amandmana;
- objedinjavanje velikog broja nepovezanih tačaka dnevnog reda u jedinstvenu raspravu;
- sveobuhvatna rasprava o budžetu za 2019. godinu je izostala, što je druga godina za redom da su građani ostali bez informacija o najvažnijem godišnjem zakonu u zemlji.

KONTROLNA ULOGA PARLAMENTA:

7 sednica tokom 2 godine na kojima su postavljena poslanička pitanja tokom 2 godine:

oktobar 2016, oktobar 2017, mart, april, septembar, oktobar i novembar 2018

8 javnih slušanja: samo 1 javno slušanje je održano u 2018, i to u novembru.

Izveštaji nezavisnih tela nisu usvajani niti se o njima raspravljalo na plenarnim sednicama još od 2014. godine

U 2018, samo jednim od 20 odbora predsedava poslanik koji ne pripada vladajućoj većini.

Saopštenje za javnost

NASTAVLJA SE URUŠAVANJE UGLEDA PARLAMANTA

Inicijativa Otvoreni parlament izražava duboku zabrinutost zbog navoda da je jedanaesto vanredno zasedanje Narodne skupštine zakazano na osnovu zahteva poslanika kojima je prestao mandat. Ovim putem pozivamo tužilaštvo da preispita ovaj slučaj i utvrdi da li postoje elementi krivične odgovornosti.

U medijima je objavljeno da je aktuelna sednica parlamenta, započeta 11. februara 2019. godine, zakazana na osnovu zahteva koji je potpisalo i pet bivših poslanika. Imajući u vidu da su se bivši poslanici u javnosti izjasnili da nisu potpisivali bilo kakve zahteve u vezi sa aktuelnim skupštinskim zasedanjem, postoji osnovana sumnja da su njihovi potpisi falsifikovani.

Ovim slučajem se nastavlja dalje narušavanje integriteta Narodne skupštine, obesmišljavaju demokratske procedure i podrivaju demokratske vrednosti u Srbiji. Ovakvo postupanje nepopravljivo narušava ugled i dostojanstvo najvišeg predstavničkog tela preko kojeg građani ostvaruju svoju suverenost, a time i poverenje građana u ovu instituciju.

KOMISIJE I ANKETNI ODBORI - MEHANIZMI PARLAMENTARNE KONTROLE BEZ EPILOGA?¹

Među mehanizmima parlamentarne kontrole koje skupština ima na raspolaganju, nalaze se i privremena tela koja sprovode parlamentarne istrage – komisije i anketni odbori. Obrazuje ih Narodna skupština, najčešće ad hoc, kako bi sagledala stanje u određenoj oblasti, utvrdila činjenice i prikupila podatke „o nekom važnom problemu od javnog interesa ili o nekom pitanju vezanom za rad izvršne vlasti (šefa države, vlade, ministara)”², odnosno kako bi „stekla sveobuhvatan uvid u aktivnosti izvršne vlasti za koje se smatra da mogu dovesti do grube povrede zakonskih procedura i nepravilnosti u radu koje proizvode ili bi mogle prouzrokovati negativne društvene posledice”³. Razlikuju se prema tome ko ih sačinjava, naime anketni odbori obrazuju se iz redova poslanika, dok u radu komisije osim poslanika učestvuju i predstavnici organa i organizacija, stručnjaci i naučnici.⁴ Uloga narodnih poslanika veoma je važna za delotvoran rad ovih tela, s obzirom na to da im omogućava da se „na pojedinačnom planu pozabave kontrolom i nadzorom konkretnih tela vlasti i oblasti njihove delatnosti”⁵. Međutim, dosadašnje analize rada ovakvih tela pokazuju da u većini slučajeva, iako su njihovi izveštaji „dosta kritički usmereni na rad vlade i drže je u stanju pripravnosti, oni u praksi dugoročno ne doprinose trajnom otklanjanju referentnih problema”⁶.

Delotvornost anketnih odbora najčešće se procenjuje na osnovu zaključaka koje iznose u javnost po završenim aktivnostima. U parlamentarnoj praksi Srbije od početka 2000. godine formirano je ukupno osam anketnih odbora, od kojih je većina ostala bez konkretnog rezultata. Na primer, anketni odbor ustanovljen radi istraživanja okolnosti atentata na Vuka Draškovića na Ibarskoj magistrali, formiran krajem 2000. godine, nije doveo do konkretnih rezultata, uprkos jednoglasno usvojenom izveštaju kojim je zaključeno „da četvorostruko ubistvo jeste 'organizovan zločin' čije je naručioce i izvršioce namerno štitila policija, tužilaštvo i sud i da je istraga o zločinu 'ometana i blokirana od samog početka', kao i da je u slučaj bila upletena i tadašnja Služba državne bezbednosti.”⁷ Jedan od mogućih uzoraka pripisuje se i nedostatku odgovarajućih ovlašćenja članova odbora, usled kojih pojedini državni funkcioneri nisu davali izjave pred odborom. Naredni anketni odbori bavili su se okolnostima u vezi sa ubistvom ministra odbrane Pavla Bulatovića (formiran 2001. godine), navodnim prisluškivanjem kabineta predsednika SRJ Vojislava Koštunice po nalogu Vlade (tokom

¹ Tekst predstavlja odlomak iz istraživanja o sprovođenju zakonodavne i kontrolne funkcije Narodne skupštine Republike Srbije, koje je objavljeno u okviru projekta „Civilno društvo za odgovornu vlast”: Tepavac, Tara, Narodna skupština Republike Srbije: Hram ili paravan demokratije?, CRTA, 2019.

² Marjana Pajvančić, Parlamentarno pravo, Fondacija Konrad Adenauer, Beograd: 2008, str. 90

³ Član 68, Poslovnik Narodne skupštine, „Sl. glasnik RS”, br. 20/2012

⁴ Član 68, Poslovnik Narodne skupštine, „Sl. glasnik RS”, br. 20/2012

⁵ Bogdan Urošević, 2015, str. 85.

⁶ Tatjana Lazić, „Izazovi i perspektive nadzora izvršne vlasti u parlamentarnim demokratijama”, u: Pregled – časopis za društvena pitanja, 3/2014, Univerzitet u Sarajevu, str. 151.

⁷ Više o radu anketnih odbora videti u: Jovana Gligorijević „Gde su bebe, a gde svi drugi”, Vreme, 6. decembar 2007, dostupno na: <https://www.vreme.com/cms/view.php?id=541828> (pristupljeno 10. 1. 2019); i Dimitrije Bolta „Anketnim odborom do ćorsokaka”, Istinomer, 24. maj 2018, dostupno na: <https://www.istinomer.rs/clanak/2335/Anketnim-odborom-do-corsokaka> (pristupljeno 10. 1. 2019).

2002. godine), utvrđivanja činjenica i okolnosti u trgovini električnom energijom i povezanim finansijsko-bankarskim poslovima (mart 2004. godine), činjenica i okolnosti na izborima za Skupštinu grada Beograda održanim 19. septembra 2004. godine (novembar 2004 – februar 2005. godine), postupanjem nadležnih državnih organa u postupku privatizacije preduzeća „Knjaz Miloš” iz Aranđelovca (januar – mart 2005. godine).

Jedini koji je u tom periodu imao jasan epilog bio je anketni odbor za ispitivanje slučaja nestalih beba, kojim je predsedavala Živodarka Dacin (jun 2005 – februar 2006. godine). Nakon 28 sednica ovog odbora, skupština Srbije je u julu 2006. godine usvojila izveštaj o radu ovog anketnog odbora, prema rečima tadašnjeg predsednika Skupštine Predraga Markovića prvi put u istoriji srpskog parlamentarizma. U izveštaju odbor je ocenio „da je u mnogim slučajevima sumnja roditelja osnovana i predložio konkretne mere: da postupanje po svim prijavama roditelja o nestaloj deci vode specijalni tužilac i Posebno odeljenje Okružnog suda za borbu protiv organizovanog kriminala”⁸. Međutim, i pored usvojenog izveštaja s konkretnim preporukama, „roditelji i dalje ne znaju šta se desilo sa nestalom decom”⁹.

Naredni anektni odbor formiran je tek 2013. godine, kako bi utvrdio činjenice o načinu trošenja sredstava budžeta Republike Srbije na teritoriji AP Kosovo i Metohija u periodu od 2000. do 2012. godine.¹⁰ U izveštaju koji je ovaj anketni odbor usvojio konstatovane su brojne zloupotrebe i nenamensko trošenje novca građana, a Vlada obavezana „da nadležni državni organi ispituju navode iz Izveštaja o nenamenskom trošenju budžetskih sredstava na teritoriji Kosovo i Metohija i preduzmu neophodne mere krivične i disciplinske odgovornosti, kao i neophodne organizacione i kadrovske mere na planu sprečavanja nenamenskog trošenja budžetskih sredstava”¹¹, te da Skupštinu obaveste o preduzetim merama u roku od godinu dana. Međutim, uprkos značaju teme i sveobuhvatnim aktivnostima anketnog odbora, ovaj izveštaj se nikada nije našao na dnevnom redu parlamenta. Samim tim, Skupština ovaj izveštaj nikada nije usvojila, a stoga nije ni iskoristila mogućnost da obaveže Vladu da predložene mere preduzme i o tome je obavesti u roku od godinu dana. Upravo ovakvim reakcijama, Narodna skupština ne samo da nipodaštava rad narodnih poslanika već podriva funkcionisanje postojećih mehanizama parlamentarne kontrole i doprinosi širenju uverenja da je jedina svrha anketnih odbora obračun s političkim protivnicima, odnosno promocija političara odnosno političkih partija. Štaviše, ovim apsurdnim obesmišljavanjem postojećih mehanizama za kontrolu izvršne vlasti, sama Skupština dovodi do sveukupnog urušavanja poverenja građana u ulogu i uticaj institucije parlamenta u političkom sistemu Srbije.

Mehanizam parlamentarne istrage ponovo je pokrenut u maju 2018. godine u vidu komisije. Na predlog predsednice Narodne skupštine Maje Gojković, Skupština je donela odluku o formiranju Komisije za istragu posledica NATO bombardovanja Savezne Republike Jugoslavije iz 1999. godine po zdravlje građana Srbije, kao i uticaj na životnu sredinu, s posebnim osvrtom na posledice koje je ostavila upotreba projektila sa osiromašenim uranijumom.¹²

8 Slaviša Orlović „Nadležnosti parlamenta”, u: Vukašin Pavlović i Slaviša Orlović (prir.), Dileme i izazovi parlamentarizma, Konrad Adenauer Stiftung i Fakultet političkih nauka, Beograd, 2007, str. 154.

9 Dimitrije Bolta „Anketnim odborom do ćorsokaka”, Istinomer, 24. maj 2018, dostupno na: <https://www.istinomer.rs/clanak/2335/Anketnim-odborom-do-corsokaka>

10 Videti: „Kako su trošene pare za Kosovo”, Vreme, 17. april 2014. godine, dostupno na: <https://www.vreme.com/cms/view.php?id=1191488>; i M. Čekerevac „Anketni odbori rade, rezultati izostaju”, Politika, 27. maj 2013.

11 „Izveštaj o utvrđivanju činjenica o načinu trošenja sredstava budžeta Republike Srbije na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija u periodu od 2000. do 2012. godine sa predlogom mera”, Anketni odbor radi utvrđivanja činjenica o načinu trošenja sredstava budžeta Republike Srbije na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija u periodu od 2000. do 2012. godine, 01 Broj: 06-2/19-14, Beograd, 14. april 2014. godine, str. 68. dostupno na: http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/doc/izvestaj_odbori/VERZIJAJA%20IZVESTAJA%20NS%2014.%20APRIL%20FINAL%20LAT.doc

12 Odluka o obrazovanju Komisije za istragu posledica NATO bombardovanja Savezne Republike Jugoslavije iz 1999. godine po zdravlje građana Srbije, kao i uticaj na životnu sredinu, s posebnim osvrtom na posledice koje je ostavila upotreba projektila sa osiromašenim uranijumom, Narodna skupština Republike Srbije, RS broj 26, Beograd, 18. maj 2018. godine. Dostupno na: <http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/activities/RS26-18.pdf>

Komisija je obavezana da na svakih šest meseci izveštava parlament o svojim aktivnostima, kao i da 2020. godine objavi preliminarni izveštaj. Međutim, osim odluke o formiranju ove komisije, u odeljku veb-sajta Narodne skupštine posvećenom aktivnostima anketnih odbora i komisija ne postoji nijedan trag o njenom aktivnostima. Ostaje da se vidi da li će ova komisija imati više uspeha od anketnih odbora u postizanju konkretnih rezultata.

● SAŽECI ZAKONA

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja usvojen je 2017. godine, a stupio je na snagu 7. oktobra iste godine. Ovim Zakonom je unapređen sistem obrazovanja i vaspitanja, iako je u međuvremenu nastala potreba za njegovim izmenama i dopunama.

Izmenama i dopunama se najpre preciziraju odredbe koje se odnose na uzrast dece prilikom upisivanja u razvojnu grupu u predškolskoj ustanovi. Jedna od novina koja se uvodi ovim izmenama je uspostavljanje organizacione jedinice – Centra za obrazovnu tehnologiju, zaduženu za kvalitet obrazovanja i vaspitanja. Važno je napomenuti i da se takođe preciziraju i odredbe koje se odnose na način zasnivanja radnog odnosa nastavnika, radnog osoblja i direktora, kao i njihovo obrazovanje u pogledu pojedinih disciplina neophodnih za vođenje nastave.

Radi usklađivanja sa zakonom o lokalnoj samoupravi unose se odredbe koje se odnose na podatke o registru dece i zaposlenih što su ujedno i podaci koji se unose u Jedinstveni obrazovni broj (JOB) kao i način obrade i čuvanja tih podataka.

U pogledu gore iznetih izmena i dopuna, pojedine ćemo razmotriti i obrazložiti u ovom tekstu.

Prva u nizu dopuna koja se unosi u ovaj zakon odnosi se na preciziranje uzrasta dece i tačnog broja godina prilikom upisivanja razvojnu grupu predškolske ustanove, reč je o uzrastu dece od tri godine do polaska u školu.

U poglavlju koje se odnosi na unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja uvodi se nova organizaciona jedinica Centar za obrazovnu tehnologiju. Takođe, propisani su i poslovi koje ova jedinica obavlja.

Izmenama se takođe precizira i status ustanove koja može da pruža stručnu podršku deci, učenicima i odraslima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom. Ministar nadležan za poslove obrazovanja ima ovlašćenje da odlučuje o dodeli statusa resurs centra kao i da bliže odredi podzakonskim aktom uslove za sticanje, organizovanje i prestanak važenja tog statusa.

Kada je reč o ocenjivanju predmeta, ovim izmenama je precizirano koji su to predmeti i način njihovog ocenjivanja. Tu se najpre misli na obavezne, izborne predmete, kao i predmete koji se ocenjuju opisno, odnosno brojčano, te da se te ocene utvrđuju na kraju prvog, odnosno drugog polugodišta. Utvrđen je i način polaganja razrednog ispita u slučaju da učenik ne ispunjava kriterijume za zaključnu ocenu kao i prelazak u naredni razred. Predviđeno je i da se ocena iz drugog stranog jezika

koje učenik sluša ocenjuje brojačano i unosi u opšti uspeh.

Status ustanove od nacionalnog značaja ovim zakonom stiču Matematička gimnazija u Beogradu kao i gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj“ u Novom Sadu. Ova statusna promena ne menja način finansiranja kao ni prava i obaveze ovih ustanova samo definiše da su to ustanove čiji je obrazovni kadar na visokom nivou, što se dalje definiše i u samom zakonu da je to „ustanova koja ostvaruje izuzetne rezultate na međunarodnom nivou čime doprinosi unapređivanju i promovisanju sistema obrazovanja i vaspitanja Republike Srbije”.

Kada je reč o neophodnom obrazovanju i radnom iskustvu koje direktor jedne predškolske obrazovne ustanove mora imati, ovaj zakon predviđa potrebu da lice koje se bira na mesto direktora ima stečeno obrazovanje vaspitača ili stručnog saradnika.

Izvršene su dopune u pogledu dostupnosti obrazovanja na srpskom jeziku za učenike u inostranstvu. Ovom izmenom se proširuje krug lica koja mogu obavljati nastavu na srpskom jeziku u inostranstvu.

Ovim zakonom unete su odredbe da ustanova sve evidencije može voditi i elektronski u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete (JISP), u tom smislu Ministarstvo je obrađivač podataka i čuva sve podatke. Jedna od novina jeste da roditelj može zahtevati da mu se jedinstveni obrazovni broj (JOB) dostavi putem elektronske pošte.

Svi podaci koji se nalaze i obrađuju u jedinstvenom informacionom sistemu pored spomenutih razloga navedeno je i da se oni koriste radi kvalifikacije prilikom zapošljavanja. Svi podaci se čuvaju u zakonski propisanom roku.

Ukoliko zaposleni u školi za učenike sa smetnjama u razvoju nije stekao neophodno obrazovanje za izvođenje nastave, zahteva se da u roku od 4 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona stekne odgovarajuće obrazovanje. Predviđa se da medicinska sestra koja je zasnovala radni odnos pre stupanja na snagu ovog zakona može obavljati vaspitno obrazovni rad u predškolskoj ustanovi bez licence.

Svi podzakonski akti koji su predviđeni ovim zakonom a koje ministar ima da donese, donosi se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u Službenom glasniku.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RADIJACIONOJ I NUKLEARNOJ SIGURNOSTI I BEZBEDNOSTI

Donošenjem zakona o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbednosti nastojalo se da se normativno uskladi oblast koja reguliše radijacionu i nuklearnu bezbednost i sigurnost. Najpre, izvršilo se terminološko usklađivanje sa Zakonom o potvrđivanju Konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i o sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom kao i sa Zakonom o potvrđivanju Konvencije o nuklearnoj sigurnosti. Unete su i dopune u pogledu preciziranja odredaba iz prethodnog Zakona o transportu opasne robe i prestanak njegovog važenja. Takođe, iz Ministarstva zaštite životne sredine se premeštaju inspektori u Direktorat.

Kao što je već napisano prve dve izmene se odnose na terminološko usklađivanje sa potvrđenim konvencijama. Zakon o transportu opasne robe prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog

zakona kako bi se uklonila pravna nesigurnost povodom primene ovih zakona.

Poslednjom izmenom se precizira radno pravni položaj inspektora za zaštitu od jonizujućih zračenja kao i svi neophodni predmeti i sredstva za rad koji su neophodni za vršenje inspekcijskih poslova. Ovom izmenom se inspektori iz Ministarstva za zaštitu životne sredine premeštaju u Direktorat i time su i utvrđeni rokovi za njihovo premeštanje. Dok se zaključenje o preuzimanju ne izvrši, pomenute poslove će obavljati Ministarstvo za zaštitu životne sredine kako bi se izbegla praznina i osiguraće se kontinuirano obavljanje poslova.

Zakon stupa na snagu osmog dana od datuma objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SRPSKOJ KNJIŽEVNOJ ZADRUZI

Zakon o srpskoj književnoj zadrugi donet je 1997. godine. Ovim izmenama i dopunama se unose izmene u pogledu organizovanja i oblika svojine koje su postale problematične zbog različitog tumačenja zakona od strane različitih institucija. Takođe, promene za kojima se javila potreba odnose se na zadatke i poslove Srpske književne zadruge, vrste svojine kao i njen status u društvu.

Kako je poslovanje zadruge određeno posebnim zakonom, javlja se problem upisivanja u odgovarajući registar što dalje utiče na redovno poslovanje koje je ugroženo nemogućnošću otvaranja budžetskog podračuna.

Zbog svega navedenog Srpska književna zadruga se susreće sa organizacionim problemom zbog čega nije u stanju da obavlja svoje redovne poslove.

Prva promena koja se unosi odnosi se na statusnu promenu, gde se Srpska književna zadruga definiše kao jedinstvena, samostalna, nevladina, nedobitna organizacija, kojom upravljaju njeni članovi.

Kao proširenje odredbi ovog zakona dodaju se poslovi koje obavlja zadruga a to su organizovanje naučno-istraživačkih poslova kao i organizovanje i nošenje nacionalnih izdavačkih poduhvata iz oblasti književnosti, istorije i umetnosti.

Ovim zakonom se precizira način finansiranja zadruge i to iz budžeta Republike Srbije, pokrajine i jedinica lokalne samouprave a u skladu sa zakonom. Organi zadruge su Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor, upravnik i glavni urednik. Zadruga ima svoj Književni arhiv kao i Biblioteku.

Zadruga će svoju organizaciju, rad, poslovanje i akte uskladiti sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana kada ovaj zakon stupi na snagu.

Zakon stupa na snagu osmog dana od datuma objavljivanja u Službenom glasniku.

ZAKON O IZMENI ZAKONA O ORUŽJU I MUNICIJI

Zakon o oružju i municiji je usvojen od strane Narodne skupštine Republike Srbije 2015. godine, a njegova primena je odložena bila do marta 2016. godine. Zakon je propisao obavezu da lica koja poseduju oružne listove, dozvole za nošenje oružja kao i odobrenja za nošenje oružja, a koja su izdata po prethodnom zakonu, u naredne tri godine od početka primene novog zakona izvade isprave po tom važećem zakonu. Kako se rok za menjanje isprava bliži, pretpostavka je da će se stvarati gužve i da će veliki broj podnosilaca zahtevati nove isprave. Stoga se ovaj zakon donosi kako bi se produžio rok za izdavanje isprava. Rok za izdavanje oružnih listova, dozvola za nošenje oružja i odobrenja za nošenje oružja se produžava na godinu dana, odnosno do 5. marta 2020. godine.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od datuma objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

Zakon o predškolskom vaspitanju je inicijalno donet 2010. godine, nakon čega su usledile izmene 2017. godine, sada svedočimo trećoj izmeni i dopuni ovog zakona. Iako je Zakon iz 2017. unapredio zakonska rešenja u pogledu unapređenja vaspitanja i obrazovanja, pojedine odredbe i dalje nisu bile dovoljno precizirane. Izmene i dopune koje su unete u ovaj zakon su malobrojne i odnose se na usaglašavanje sa odredbama zakona kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja.

Prva izmena koja je uneta u ovaj Zakon tiče se terminološkog usklađivanja sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja koja se odnosi na uvođenje evidencije i javne isprave, koje se pored štampanog oblika mogu javiti i u elektronskom formatu.

Dalje, Zakonom su uvedeni rokovi za čuvanje podataka u evidenciji.

Takođe, kako bi došlo do usklađivanja sa gorepomenutim zakonom, uneti su i rokovi koji se odnose na donošenje podzakonskih akata radi daljeg usklađivanja sa ovim Zakonom. Predviđa se da se u roku od dve godine sprovede donošenje akata.

Kao što se vidi iz napisanog, izmene i dopune ovog Zakona najpre su terminološke pa zatim tehničke. Zakon kojim se uređuje i obezbeđuje briga o deci preciziran je i unapređen u odnosu na prethodne.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UČENIČKOM I STUDENTSKOM STANDARDU

Zakon o učeničkom i studentskom standardu prvi put je donet 2010. godine, nakon toga menjan je samo jednom i to 2013. godine. Potreba za izmenama i dopunama javila se kako bi se zakon uskladio sa nizom izmenjenih zakona iz oblasti obrazovanja i unapređenja učeničkog života. Takođe, Zakon je neophodno usaglasiti i sa Zakonom o inspekcijском nadzoru kao i sa Zakonom o

prosvetnoj inspekciji. Najpre, odredbe koje su precizirane odnose se na zahteve za stečeno obrazovanje direktora, vaspitača, stručnih saradnika i inspektora u Ministarstvu. S druge strane, položaj i pomoć učenicima se dalje razrađuje na način da se daju blaži kriterijumi za učenike sa dualnim obrazovanjem, ustanovljava se jedinstven i efikasan sistem pružanja materijalne pomoći, podsticanje razvoja darovitih učenika kao i preciziranje odredbe pod kojim uslovima učenici mogu koristiti kredite i stipendije.

Tako u prvoj izmeni u odredbi koja se odnosi na prava, obaveze i odgovornosti učenika i studenata predlagač precizira da se reč oporavak izbacuje jer reč odmor po logici reči obuhvata i oporavak i ima šire značenje. U ovom članu se definišu i dodatne aktivnosti učenika i dodaje se neformalna edukacija, a koje su to aktivnosti koje obuhvata neformalna edukacija propisuje nadležni ministar.

Jedan od važnih izmena jeste preciziranje prava na ostvarivanje finansiranja školovanja iz budžeta. Takođe unete su i izmene u član koji se tiče studentskih kredita.

Prilikom stipendiranja studenata i ostvarivanja uslova za dobijanje stipendije, jedan od uslova jeste da ukoliko se student opredeli da studira oblast koja se odnosi na zanimanja koja su u deficitu njemu će se dati prioritet u odnosu na ostale aplikante.

Ovim predlogom zakona napravljena je distinkcija između učenika i studenta i to povodom odgovornosti. To konkretno znači da su učenici maloletna lica i imaju drugačiju disciplinsku odgovornost od studenata koji su punoletni i odgovaraju shodno Krivičnom zakoniku.

Usklađujući ovaj zakon sa Zakonom o inspekcijском nadzoru propisana je nadležnost organa koji vrši inspekcijски nadzor kao i donošenje i izricanje privremenih mera.

Izmene koje se uvode odnose se na vođenje evidencija, gde se ovim predlogom predviđa vođenje u pisanom ali i elektronskom formatu, kao i da vode knjigu domaćih i stranih gostiju.

U skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja unete su izmene u pogledu suspenzije i oduzimanja licence vaspitaču ili stručnom saradniku, ali i uslove koje se odnose na stručno usavršavanje i profesionalni razvoj vaspitača i stručnog saradnika.

Pošto se ovaj zakon usklađuje sa Zakonom o inspekcijском nadzoru, time se upućuje na njega a čime se preciziraju bliži uslovi za rad prosvetnog inspektora.

Kao jedna od novina predviđa se uvođenje novčanih kazni za roditelje koji neodgovorno postupaju, odnosno ne izvršavaju obaveze koje su predviđene čl.15a ovog zakona. A to se najpre odnosi na vaspitni rad sa učenikom, odgovorno lečenje učenika, poštovanje pravila ustanove kao i obaveza da nadoknadi materijalnu štetu koju učenik načini.

Na kraju predviđen je prelazni režim odnosno rok za donošenje programa vaspitnog rada koji je vezan za donošenje osnova vaspitnog programa od strane ministra, a u skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kao i rok za donošenje tih podzakonskih akata.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od datuma objavljivanja u Službenom glasniku.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU

Prvobitna verzija Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju doživela je nekoliko izmena i dopuna od 2013. i nakon toga u 2017. godini. Poslednja potreba za izmenama javila se kako bi došlo do usklađivanja sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja iz 2018. godine a kojim se unapređuju pojedina rešenja u oblasti predškolskog i osnovnog obrazovanja i vaspitanja. Izmene koje su donete ovim Zakonom se odnose na uračunavanje ocena iz drugog stranog jezika u opšti uspeh učenika, načini polaganja razrednog i popravnog ispita kao i načini vođenja evidencija i izdavanja javnih isprava.

Izmenama koje su unete u ovaj Zakon predlagač najpre se precizira evidentiranje uspeha učenika i ocena koji za izborni predmet imaju drugi strani jezik da se taj predmet broičano ocenjuje kako bi mogao da se uračunava u opšti uspeh učenika. Sledeći član u koji je uneta promena odnosi se na određivanje opšteg uspeha učenika kako bi komunicirao sa gorepomenutom izmenom i uračunavanjem stranog jezika.

Daljim izmenama se definiše postupak razrednog ispita, gde se učeniku određuje način polaganja razrednog ispita iz obaveznog predmeta ukoliko nije ostvario predviđene rezultate. U tom smislu propisuju se aktivnosti i predmeti čije rezultate nije ostvario kao i razlozi za izlazak na razredni ispit. Kada je reč o popravnom ispitu predlagač dodaje da na popravni ispit mogu izaći i učenici osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, od drugog do završnog razreda ukoliko na kraju godine imaju dve zaključne nedovoljne ocene.

Predlaže se način vođenja evidencije kako bi se pristupilo usklađivanju sa izmenama zakona koji obuhvata sistem unapređenja obrazovanja i vaspitanja. U skladu sa tim evidencije i javne isprave se mogu evidentirati kako u štampanom obliku tako i u elektronskom.

Novina koja se uvodi ovima zakonom jeste uračunavanje zaključne ocene za drugi strani jezik u opšti uspeh i to će početi sa računanjem od dana stupanja ovog Zakona na snagu, odnosno za školsku godinu 2018/19.

Podzakonski akti koji će pratiti i preciznije definisati pojedine odredbe moraju se donetu u roku od 2 godine nakon donošenja ovog Zakona.

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.